

mera amplissimaque beneficia meritis et inter-
 cessione illius purissime matris a deo pre ipsius
 que filio et spiritu sancto nobis exhibita ut merito
 ad ea colenda laudanda honorandaque om-
 nibus viribus obligemur. Ipsa nos pregit ab
 hoste maligno. Ipsa iratum deum propter excre-
 tes mortalium iniquitates sepius placat. Ipsa
 nomen eius in uocantibus presidia liberalissime
 prestat. Et non est que se abscondat a calore charita-
 tis et benivolentie sue. Qua propter ut hodierna
 die conceptionis illius dignitas agnoscat de
 ipsa in presenti sermone quedam populi dicemur
 audientes auribus cordis virginem benedictam
 dicente verba in themate posita. Non dum
 erant abissi et ego iam concepta eram. In quibus
 triplicem virginis conceptionem distinguemus.
 Prima dicitur diuinalis.
 Secunda supernalis.
 Tercia maternalis.

¶ Quod deus ab eterno concepit virginem in sua
 mente omnibus puris creaturis preferenda.

Capitulum. i.
 Prima virginis illibate conceptio dicitur di-
 uinalis. quoniam scilicet ab eterno deo concepta illa
 in sua mente. Ad quod intelligendum scire debemus
 quod postquam coram deo conceptio. in cuius
 deliberat aliquid facere dicere solet ita concep-
 aio. Sic deo antequam aliquid crearet in sua volun-
 tate firma et incommutabili prout diuinitate creare unam
 puellam virginem sanctissimam que esset filii sui unigeniti
 futura mater: spiritus sancti camera: porta
 paradisi: ac celi regina. Sed hoc loco que-
 rendum est utrum beata virgo fuit producta ante
 omnem creaturam. Nam de ipsa ecclesia dicit illud
 Ecclesiastici. xxiiij. ca. Ab initio et ante secula creata
 sum. Et iterum in epistola huius solennitatis indu-
 citur virgo dicens illud puri. viij. ca. Dominus
 possedit me ab initio viarum suarum antequam que-
 faceret a principio. Ab eterno ordinata sum
 et ex antiquis antequam terra fieret. Hec dum erant
 abissi et ego iam concepta eram. Hec dum font-
 es aquarum eruperant. nec dum montes graui
 mole constitierant. Antequam omnes colles ego partu-
 riebam. Que verba ita sonare videntur quod ipsa pro-
 ducta fuerit ante productionem quarumcumque re-
 rum. Et si diceretur quod ipsa loquitur quantum ad esse
 quod habuit in mente diuina non in proprio gene-
 re neque sic erimus de veritate declarati cum
 secundum doctrinam domini Bonanature in. i. di. i.
 Dia que nunc sunt queque fuerunt a deo producta
 et producte resque in fine fuerunt ab eterno in
 deo secundum causatiua potentiam et secundum similitudinis
 presentiam que tamen habent et tunc actualem
 existentiam. Elementa itaque et corpora celestia
 angeli et homines et cetera que sunt fuerunt in mente

diuina antequam essent. ergo non magis hoc com-
 petit virgini dignissime quam reliquis creaturis.
 Et si dicimus quod virgo fuit in proprio esse
 vel genere ante omnem creaturam tunc irridere
 nos possent fidei et religionis nostre aduer-
 sarii: cum beata virgo nata fuerit ex Joachim
 et anna sexta etate mundi: que Iesum peperit ea-
 dem etate et ab urbe condita anno septingente-
 simo quinquagesimo secundo. Ideo in hac pre-
 inducimus sententiam Augustini. xij. li. con-
 fess. vbi ait. quod aliquid dicitur prius altero quat-
 tuor modis. Primo eternitate sic deo preedit
 omnem creaturam. Secundo origine sicut sonus
 preedit cantum. Tercio tunc sic flos preedit fructu
 cum. Quarto electione vel dignitate sic aliquis
 preeligit fructum magis quam florem. Virgo igitur
 fuit prior omni creatura excepta natura creata
 sui dilectissimi filii electioe sue dignitate. Si-
 cut a simili dicit de christo Johannes baptista
 Jo. i. ca. Ipse est qui post me venturus est qui
 ante me factus est secundum diuinitatem: de christo dicit
 mus genitum non factum: secundum humanitatem vero
 dum christum concepit virgo Johannes in utero
 matris agebat sextum mensem. Quare Gregorius
 in Omel. exponit ante me factus est. i. mihi pra-
 tus in dignitate. Et si obijceretur. quod angeli
 sunt prestantiores et digniores hominibus cum
 sint intellectuales substantie quod virgo sanctis-
 sima angelicam sublimitatem excedere potest. Ad
 hoc respondere possumus ex dictis domini Bo-
 nauen. in. i. di. xliij. in questione vtrius deo pos-
 tuit virginem facere meliorem. Quod beata virgo
 potest considerari tripliciter. Primo quantum ad statum
 naturalis conditionis: et sic fuit paulominus
 ab angelis minorata. Angelus enim secundum suam
 essentialis naturam potior est virgine. Secun-
 do quantum ad gratiam conceptionis que data est ei
 ut conciperet christum essetque verissima eius mater.
 Et quantum ad hoc transcendit dignitate omnem
 creaturam: omnium hominum: omnium angelorum. Nam
 in illo vno consensu cum dicit. Ecce ancilla
 domini: plus meruit consentiendo in conceptionem
 christi quam omnes creature siue angeli siue homines in
 omnibus suis actibus moribus et cogitationibus.
 Et quidem omnes quicumque meruerunt nihil plus
 potuerunt mereri nisi secundum diuersos status glo-
 riam felicitatis eterne. Nec antequam virgo illo
 glorioso consensu meruit primam omnibus: omnium
 vniuersi: extinctionione fomitis et omnium gratiarum
 donorum et virtutum plenitudinem sepe in regni
 super omnes creaturas: secunditate in virginitate
 te. et maternitate vniuersi filii dei. et ut ado-
 retur in regno celorum adoratione dulcissime digno-
 rie. Tercio potest considerari beata virgo quantum
 ad excellentiam glorificationis. que in ecclesia